

Klart det kan bli klart i kommunene!

Erfaringer fra kommunalt klarspråkarbeid

Snurr film!

Pilot klarspråk

- Endelig!
- KS-regi, samarbeid med Forum for offentlig service og Kommunik
- 4 piloter
- 6 kommuner: Bodø, Stavanger, Kongsberg, Tønsberg, Fredrikstad og Sarpsborg
- 4 fylkeskommuner: Rogaland, Vest-Agder, Nord-Trøndelag, Akershus

Serviceitorget får svi for dårlig språk

5 henvendelser om dagen ganger

5 dager i uka ganger

4 uker i mnd ganger

12 mnd i året ganger

400 servicetorg i Norge

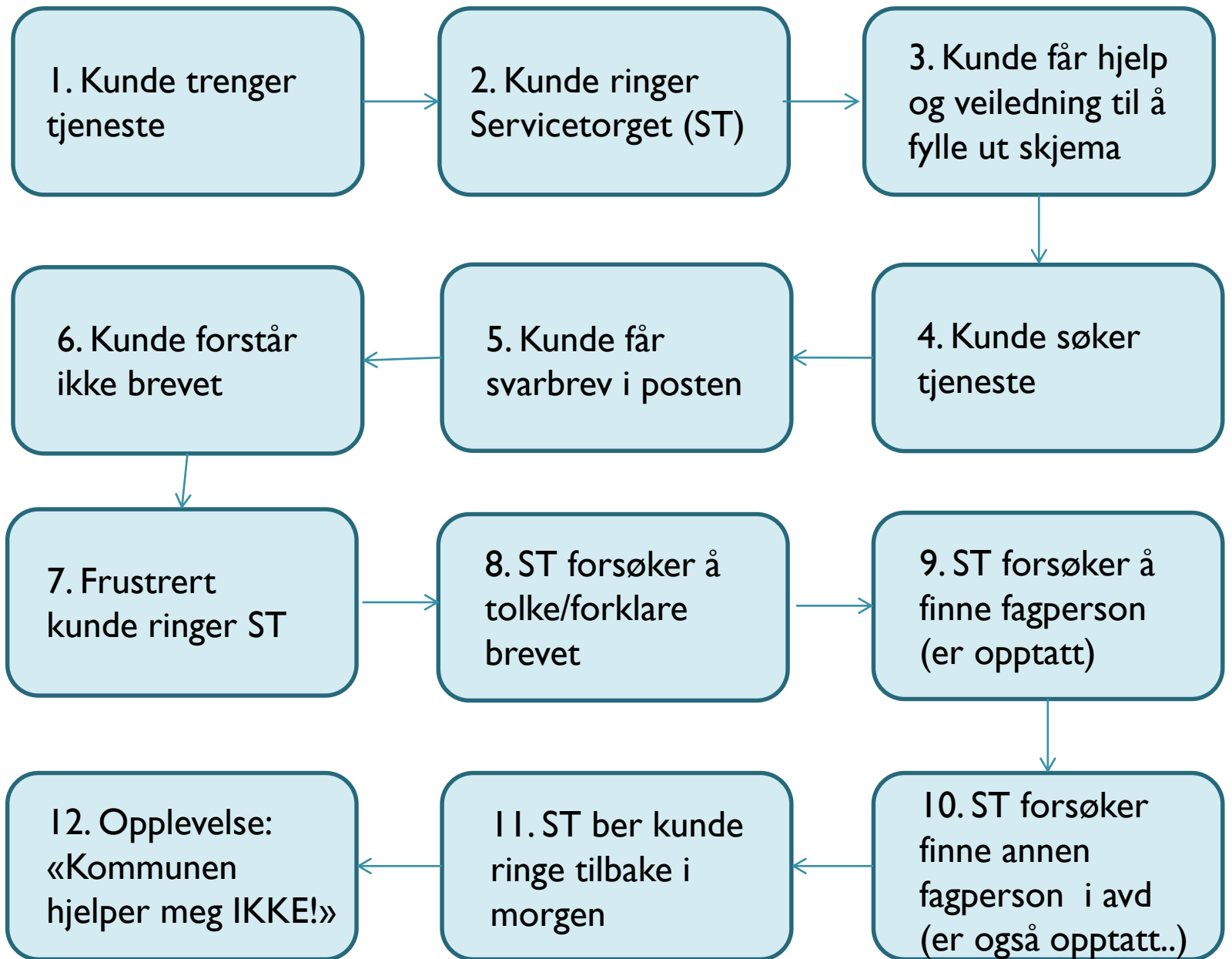
= 480.000 i året

SPRÅKVASK: Kommunalministeren Jan Tore Sanner (H) vil ha en språkvask i offentlige dokumenter.

FOTO: ROGER NEUMANN VG

300 millioner brukes på å forklare offentlig språk

Og ALT begynner -
og slutter med dårlig
språk!

Gevinstene ved klart språk er mange

I.
Mottakerne forstår hva vi vil
fortelle dem – første gang de
leser det.

2.

Tjenestene «treffer» bedre.
De som har rettigheter til
tjenesten forstår dette.

3.

Politikerne skjønner det de vedtar.

4.
Vi får en bedre dialog, flere kommer med innspill, kommunen får større tillit.

5.

**Stor innsparing i arbeidstid
og ressurser.**

Gode eksempler: Fredrikstad

- Språkopplæring minoritetsspråklige

Før klarspråkarbeid

Tildeling NN

Retten til språkopplæring for minoritetsspråklige elever er hjemlet i Opplæringsloven § 2-8. "Elevar i grunnskolen med anna morsmål enn norsk og samisk har rett til særskild norskopplæring til dei har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følgje den vanlege opplæringa i skolen. Om nødvendig har slike elevar også rett til morsmålsopplæring, tospråkleg fagopplæring eller begge delar.

Morsmålsopplæringa kan leggjast til annan skole enn den eleven til vanleg går ved.

Når morsmålsopplæring og tospråkleg fagopplæring ikkje kan givast av eigna undervisningspersonale, skal kommunen så langt mogleg leggje til rette for anna opplæring tilpassa føresetnadene til elevane."

Kommunen skal kartleggje kva dugleik elevane har i norsk før det blir gjort vedtak om særskild språkopplæring.

Slik kartlegging skal også utførast undervegs i opplæringa for elevar som får særskild språkopplæring etter føresegna, som grunnlag for å vurdere om elevane har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følgje den vanlege opplæringa i skolen."

Skolen har kartlagt elevens språkferdigheter.

Rektor har med hjemmel i Fredrikstad kommunes administrative fullmakter fattet følgende:

Vedtak

*(navn), f. *, gis i perioden (*dato - *dato) rett til særskilt språkopplæring etter opplæringslovens § 2 – 8 og tildeles:

Årstimer (klokketimer) med særskilt norskopplæring:

Årstimer (klokketimer) med tospråklig fagopplæring:

Årstimer (klokketimer) med morsmålsopplæring:

Målet med språkopplæring for minoritetsspråklige elever er at disse elevene skal kunne gå ut av grunnskolen med samme muligheter til opplæring og arbeid som andre elever.

Jfr. Opplæringslova §2-8.

Elevens språkferdigheter er kartlagt ved skolen. Denne kartleggingen ligger til grunn for vedtaket. Undervisningen vil bli organisert i samsvar med en egen plan for eleven. Denne planen utvikles på bakgrunn av en helhetlig vurdering og utarbeides, gjennomføres og evalueres i samarbeid med elevens lærere og foreldre/foresatte.

Opplæring vil bli gitt til eleven har tilstrekkelige kunnskaper i norsk til å følge den vanlige opplæringen. Dette vedtaket gjelder for angitt periode. Ved periodens utløp vil en kartlegging av elevens språkferdigheter legges til grunn for vurdering om eleven fortsatt har behov for språkopplæring. Foresatte har anledning til å klage på vedtaket, med hjemmel i forvaltningslovens § 28. Med de begrensninger som fremgår av forvaltningslovens §§ 18 og 19 kan foresatte se dokumentene i saken.

Forespørsel om undervisningstilbudet kan rettes til skolen. Klage på vedtaket sendes rektor ved skolen. Klagefristen er tre uker etter mottagelsen av dette brevet. Klagen må være undertegnet av foresatte, angi hvilket vedtak det klages på, og de endringer som ønskes. Klagen må inneholde en begrunnelse og det bør også tas med opplysninger som kan ha betydning for klagen.

Eventuell klage sendes:

ePhorteskolen Rådhuset, Postboks 1405 1602 FREDRIKSTAD.

Dersom rektor ikke tar klagen til følge, blir saken oversendt Fylkesmannen i Østfold, Utdanningsavdelingen, for endelig avgjørelse.

Etter klarspråkarbeid

***Ahmed Hansen skal få særskilt språkopplæring i skoleåret *2014/15**

Vi viser til samtale *22.mai 2014.

*Nøkleby skole har testet elevens norskferdigheter. Testen viser at eleven trenger særskilt språkopplæring for å kunne følge vanlig undervisning.

Særskilt språkopplæring kan bestå av tre deler: grunnleggende norskopplæring, tospråklig fagopplæring og morsmålsopplæring.

Vedtak

*Ahmed Hansen, født 010101, har i løpet av skoleåret rett til *200 timer særskilt språkopplæring.

Timene fordeles slik:

*75 timer med særskilt norskopplæring

*75 timer med tospråklig fagopplæring

*50 timer med morsmålsopplæring

Opplæringen skal foregå i klassen eller i smågrupper. Det vil stå i ukeplanen hva eleven skal jobbe med. Målet med språkopplæringen er at eleven så fort som mulig skal bli god nok i norsk til å følge vanlig opplæring.

Har du spørsmål?

Hvis du lurer på noe, kan du ta kontakt med *Nøkleby skole. Telefonnummeret dit er *11111111.

Dette vedtaket trenger du ikke å svare på, men du har rett til å klage.

Klagerett

Klagefristen er tre uker etter at du har mottatt dette brevet.

I klagen må du fortelle:

- hva du er uenig i
- hvorfor du er uenig
- hvilke endringer du ønsker

Klagen må underskrives av deg som foreldre/foresatte.

Trenger du hjelp til å klage, kan du kontakte skolen.

Klagen sendes til *Nøkleby skole, rektor, Leiegata 17, 1617 Fredrikstad.

Dersom rektor ikke gjør om vedtaket etter at du har klaget, sendes saken til Fylkesmannen i Østfold for endelig avgjørelse.

Lovhenvising

Vedtaket er gitt etter opplæringslovens § 2-8.

Tildelingen er et enkeltvedtak etter forvaltningslovens § 2.

Klageretten er omtalt i forvaltningslovens § 28.

Du har rett til å se dokumentene i saken etter §§ 18 og 19 i forvaltningsloven.

(Lovtekster i vedlegg)

Oppbygging av brev

- Poenget i overskriften
- Det viktigste først – hva har kunden fått/ikke fått?
- Innhold i tjenesten – helt kort
- Hva skal du som mottaker gjøre/ikke gjøre?
- Har du spørsmål, ta kontakt med....
- Klagemulighet
- Lovhenvvisning
- Mellomoverskrifter

Måle effekt

- Det kan gjøres enkelt
- Eks:
 - Foreldremøte/skoleklasser
 - Bruke andre som er i kontakt med målgruppa direkte
 - Sammenlikne antall henvendelser før og etter ny tekst med klart språk

Kulturbygging; være synlig

- Bokcafe
- Vaffelstunt
- Koble til verdier
- Premiering av ukas «klarspråker»
- Osv osv

Implementering

Tverrfaglige arbeidsgrupper
Oppsøke teksteiere
Prioritere ett område om gangen
Ildsjeler som redaktører
Språknettverk
Formidle metodikk

Kurs/opplæring

Nyhetsbrev
Intranett
Ledersamlinger
Språkveileder

Informasjons- arbeid

Lederkurs
Prosessveiledning
Mini-språkkurs
Workshops
E-læring

Verktøy for tekstarbeid

Tjenestereise
Spørreundersøkelse
Brukerpanel
Metodikk

Hva gjør du nå?

- Sett i gang! Ikke vent på et hovedprosjekt
- Ta tilbakemeldinger fra kundene med til sjefen din – «kan vi ha det sånn?»
- Sørg for forankring hos ledelsen
- Begynn med de «verste» brevene som sendes til mange
- Vis tydelig forbedring i ett brev
- Mål forståelse hos målgruppa; forstod du dette? Er det blitt enklere nå?

Snurr film igjen!

Takk for oss!

